

प्रादेशिक अस्पतालमा चोरको विगविगी एक कर्मचारीसहित तीन पक्राउ

भक्रपा(प्रस) । भद्रपुरमा रहेको प्रादेशिक अस्पतालमा चोरको विगविगी देखिएको छ । अस्पतालमा काम गर्ने कर्मचारीको मिलेमतोमा लाखौंको सामान चोरी भएको हो । वर्षादेखि अस्पतालबाट विभिन्न सामान हराउँदै गएपछि प्रहरी अनुसन्धानका क्रममा अस्पतालकै कर्मचारीको मिलेमतोमा चोरी भइरहेको खुलेको हो । विभिन्न सामानहरु हराउँदै गएपछि प्रहरीले अनुसन्धान थालेको थियो । त्यसक्रममा अस्पतालमा काम गर्ने स्वीपर भद्रपुर नगरपालिका वडा नं.१० बस्ने ३० वर्षीय सुरज जमदारको मिलेमतोमा चोरी गर्ने भद्रपुर नगरपालिका वडा नं.६ बस्ने ३७ वर्षीय रजिजत घोष र मेचीनगर नगरपालिका वडा नं.७ बस्ने

२८ वर्षीय विश्वनाथ राजवंशीसमेत पक्राउ परेका छन् । कात्तिक ३ गते अन्दाजी दिउँसो २ बजे प्रादेशिक अस्पताल भद्रपुरको पुरानो भवनको सर्जिकल वार्डको बाहिरी भागबाट किचन गाईनो वार्डको ओ.पि.टी हुँदै ओ.टी.बाहिरसम्म

अक्सिजन सप्लाई गर्न जडान गरेको तामाको पाईप घोषले चोरी गरेका थिए । त्यस घटनाको अनुसन्धानको क्रममा घोष सोमवार पक्राउ परेका हुन् । त्यस्तै कात्तिक १८ गते अन्दाजी दिउँसो १:३० बजे प्रादेशिक अस्पतालको गाइनो वार्डको पहिलो तलाबाट अक्सिजनको

पाइप स्वीपर जमदारले चोरी गरिरहेको अवस्थामा त्यस कार्यालयको सीसीटीभी फुटेजमा देखिएको थियो । सोही प्रमाणको आधारमा जमदारलाई आइतवार पक्राउ गरिएको हो । त्यस्तै कात्तिक २२ गते राति अन्दाजी ११ बजे प्रादेशिक अस्पतालको औषधी स्टोर रुमभित्रबाट राजवंशीले मेथाडोल नामक भोल औषधी चोरी गरेका थिए । सीसीटीभी फुटेजको प्रमाणको आधारमा राजवंशीलाई आइतवार पक्राउ गरिएको हो । मुलुकी अपराध संहिता २०७४ अन्तर्गत चोरी कसुरमा उनीहरुलाई जिल्ला अदालतबाट सोमवार पहिलो पटकलाई ५ दिन म्याद लिइ अनुसन्धान भइरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका सूचना अधिकारी डीएसपी खगेन्द्र खड्काले बताए । खड्काले उनीहरुबाट ३ केजी तामाको पाइप बरामद भएको जानकारी दिएका छन् ।

५९ करोड बढीको तरकारी आयात

• लक्ष्मी उप्रेती

मेचीनगर । नेपालमा माग अनुसारको ताजा तरकारी उत्पादन नहुँदा करोडौँ रूपैयाँ बाहिरिने गरेको छ । चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को पहिलो तीन महिनामा काँकरभिट्टा नाकाबाट मात्र ५९ करोड १८ लाख ५२ हजार रूपैयाँ मूल्य बराबरको तरकारी आयात भएको हो । नेपाली उत्पादन महँगो हुँदा वा उत्पादनले नपुगेर अभाव हुँदा भारतसहित विभिन्न मुलुकबाट नेपालमा तरकारी आयात हुने गरेको छ । नेपालाई कृषि प्रधान देश भनिए पनि कृषिजन्य वस्तुको लागि परनिर्भर बन्नु परेको छ । अहिले हरेक नेपालीको भान्सामा पाके दाल, चाम र तरकारीदेखि जाँड बनाउने कोदोका लागि पनि नेपालले भारतकै मुख ताक्नु परेको छ ।

पूर्वी नाका काँकरभिट्टाबाट कृषिजन्य वस्तुहरु अलैंची, चिया, अदुवा र अम्रिसोको निर्यात बढिरहेका बेला तरकारी ठूलो मात्रामा आयात हुने गरेको सरकारी तथ्याङ्क छ ।

मेची भन्सार कार्यालय काँकरभिट्टाको अभिलेख अनुसार यो अवधिमा १९ करोड

४६ लाख १ हजार चार सय २५ किलो ताजा तरकारी आयात हुँदा कार्यालयले भने ११ करोड ९५ लाख ९१ हजार रूपैयाँ राजस्व संकलन गरेको छ । चालु आवको तीन महिनाको अवधिमा आयात भएका मुख्य: दश वटा वस्तुहरुमध्ये तरकारी पाँचौ नम्बरमा रहेको छ । तरकारी आयातबाट राजस्वमा योगदान दुई दशमलव ८८ प्रतिशत रहेको कार्यालयको अभिलेखले देखाएको छ । सरकारले ताजा तरकारीका लागि हरेक वर्ष प्राथमिकता दिँदै आएको भएपनि पर्याप्त उत्पादन नहुँदा तरकारीका लागि समेत परनिर्भर बन्नु परेको हो । प्रदेश र स्थानीय सरकारले

पनि ताजा तरकारी उत्पादन कार्यक्रम प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने कृषि विज्ञ टेकेन्द्र प्रधानको सुझाव छ । सरकारले किसानलाई प्राथमिकता दिए उत्पादन बढाएर निर्यात प्रतिस्थापन गर्न सकिने उनको भनाई छ ।

नेपालमा उन्नत बीउ विजन उत्पादन गर्न नसक्दा तरकारीका लागि करोडौँ रूपैयाँ बाहिरिने गरेको छ । चिली, इटाली, अस्ट्रेलिया, चीन, जापान, दक्षिण कोरिया, भारत, ताइवान, थाइल्यान्ड, अमेरिकाबाट बन्दा, काउली तथा ब्रोकाउली, मुला र गोलभेंडाको बीउ आयात हुने गरेको छ । यहाँ बीउ उत्पादन गर्ने सम्भावना भएता पनि सरकारले हरेक वर्ष तीन खर्बभन्दा बढीको कृषिजन्य वस्तुको आयात गर्दै आएको छ । अस्ट्रेलिया, चिली, चीन, जापान, इटाली, दक्षिण कोरिया, न्यूजील्याण्ड, थाइल्यान्ड, अमेरिकाबाट बन्दाको बीउ आयात हुन्छ भने थाइल्याण्ड, तान्जानिया, लेबनान, मदागास्कर,

क्यानडा, रोमानिया, टर्की, ब्राजिल, मोजाम्बिक, दक्षिण अफ्रिका, भेनेजोलिया, इथेयोपिया, मालावीसम्मका तरकारी नेपालमा आयात गरिन्छन् ।

भारतबाट रातो बन्दा र अन्य बन्दा आयात हुने गरेको छ । अहिले नेपाली किसानहरु उत्पादित तरकारीले लागत मूल्य नपाएको भन्दै चिन्तित छन् । भारतबाट आएको तरकारीले स्थानीय तरकारीको मूल्य प्रभावित गरेको नेपाली तरकारी व्यवसायीहरुको आरोप छ । यस नाकाबाट निर्याथ रूपमा भारतको तरकारी आउने गरेको व्यवसायीको भनाई छ । नेपालको उत्पादनले नपुगेपछि विदेशबाट दैनिक उपभोग्य वस्तु आयात भइरहेको बताउँछन् नेपाली अधिकारीहरु ।

नेपालको आन्तरिक उत्पादनले नपुगेपछि आयात गर्नुको विकल्प नभएको एकजना सरकारी अधिकारीले बताए । नेपालमै उत्पादन गर्न सकिने वस्तु पनि आयात गरेर खानु परेको अवस्था छ । यसका लागि उत्पादन बढाउनु आवश्यक रहेको छ । विदेशीले निर्यात रोकेमा नेपालीहरुले आफ्नै उत्पादन उपभोग गर्ने र नेपालको उत्पादन नै बजारमा आउने दावी एक तरकारी व्यवसायीको छ ।

जेनजीहरुले बिर्तामोडमा फहराए राष्ट्रिय भण्डा

भक्रपा(प्रस) । बृहत एकता आन्दानको सन्देशसहित राष्ट्रिय भण्डा बोकेर जेनजीहरुले बिर्तामोडमा शान्ति पदयात्रा निकालेका छन् । विभिन्न दल र समूहमा आबद्ध भएका जेनजी र युवालाई एकीकृत हुन आह्वाण गर्दै जेनजी युनाइटेड मुभमेन्टको अगुवाईमा बिर्तामोडमा न्याली निकालिएको हो । बिर्तामोडको सिटीसेन्टरबाट शुरु भएको न्यालीले बिर्तामोड बजार

नेपालको राष्ट्रिय भण्डासहित न्याली निकाली बजार परिक्रमा गरेको थियो । न्याली पुनः सिटी सेन्टर अगाडि आई सडक नाटकसहित कोणसभामा परिणत भएको थियो । कोणसभालाई संबोधन गर्दै केन्द्रीय वक्ता सदिल्छा राईले देशको वर्तमान परिस्थिति परिवर्तनको लागि सुरुमा सडकमा गएर राखिएका मागहरु अहिले भिन्न-भिन्न भएको बताउँदै आन्दोलनकारीहरु विभिन्न

बढ्नुपर्ने उनको भनाई थियो । त्यस्तै भक्रपाकी अगुवा अन्नजा राईले यो अभियान कुनै राजनैतिक र संस्थागत नभएको भन्दै स्वतःस्फुर्त र स्वतन्त्ररूपमा अभियान संचालन भइरहेको जानकारी दिइन् । भाषण गर्न र चुनाव लड्नको लागि जेनजी जन्मिएको हैन , जनताको कुण्ठित भएको आवाज बोल्न, सार्वभौम अधिकार र सहिदको सपना साकार पार्न राष्ट्रको आवाज भएर जेनजी जन्मेको उनले बताइन् ।

परिक्रमा गरेको थियो । नगर परिक्रमापश्चात् पुनः सिटीसेन्टरमा पुगेर कोणसभामा परिणत भएको थियो । “रगत, अंशु र आशाबाट जन्मिएको पुस्ताले अब राष्ट्र एकताको नयाँ अध्याय लेख्नेछ ,हामी सबै नेपालीको एउटै सपना, सहिदको रगत खेर नजाओस्” जस्ता नारा लेखिएका प्लेकार्ड र

समूह र दलहरुमा विभाजित भइरहेको गुनासो गरिन् । ‘जुन नेपालीहरुको वास्तविक माग थिएन र साँचो परिवर्तनको आशा निराशामा बदलिएको छ ’ उनले भनिन् । साँचो परिवर्तन ल्याउन र सहिदहरुको सपना एवं धाइतेहरुको साहसलाई साकार पार्न सबैमा एकताको भावना जामुपर्ने र एकताबद्ध भएर अगाडि

शुरु भएको बताए ।

राष्ट्रिय भण्डा र विभिन्न नारा लेखिएका प्लेकार्ड बोकेका सहभागीहरुको संख्या करिव २ सय रहेको थियो । जेनजीहरुले प्रदर्शन गर्ने भनेपछि बिहानदेखि बिर्तामोडमा बाक्लो संख्यामा सुरक्षाकर्मी तैनाथ गरिएको थियो ।

गतिशील लोकतान्त्रिकले पायो दल दर्ताको प्रमाणपत्र

भक्रपा(प्रस) । गतिशील लोकतान्त्रिक पार्टीले निर्वाचन आयोगबाट दल दर्ताको प्रमाणपत्र पाएको छ । दलले दीप ज्योती चुनाव चिन्ह आयोगबाट पाएको छ । बुद्ध एयरका कार्यकारी अध्यक्ष

रहेका वीरेन्द्रबहादुर बस्नेतसहितको संप्लनतामा खुलेको यो दलका

अध्यक्षमा दिनेशराज प्रसाई रहेका छन् । उनीहरुले गत असोज ३० मा दल दर्ताका लागि आयोगमा निवेदन दिएका थिए । गतिशील लोकतान्त्रिक पार्टी (गलोपा) ले आफ्नो पहिलो अवधारणा केही दिनअघि भैरहवामा सार्वजनिक गरेको थियो ।

अग्रसेन भवनको अध्यक्षमा रमेशकुमार अग्रवाल

भक्रपा(प्रस) ।भक्रपाको बिर्तामोडमा रहेको सामाजिक संस्था अग्रसेन भवनको आगामी तीनवर्षे कार्यकालका लागि नयाँ कार्यसमिति चयन भएको छ । सोमबार अग्रसेन भवनको दोस्रो तलाको वातानुकूलित नवनिर्मित सभाकक्षमा आयोजित २६ औँ साधारणसभा तथा १० औँ अधिवेशनबाट रमेशकुमार अग्रवालको अध्यक्षतामा १२ सदस्यीय नयाँ कार्यसमिति चयन गरेको हो । संस्थामा पहिलो चरणमा १२ जना सदस्य चयन हुने र चयन भएका सदस्यहरुबाट सहर्मातिमा पदाधिकारी चयन हुने प्रावधान अनुसार नयाँ समिति चयन भएको निर्वाचन समितिका प्रमुख निर्वाचन आयुक्त भाष्कर शर्माले जानकारी दिए । समितिको उपाध्यक्षमा दिपेन्द्रकुमार अग्रवाल, सचिवमा सुजित वंशल, सहसचिवमा

मांगीलाल जिन्दल र कोषाध्यक्षमा सुशीलकुमार अग्रवाल चयन भएका छन् भने सदस्यहरुमा शिवकुमार अग्रवाल, इन्द्रभन्द विन्दल, जगदीशप्रसाद मित्तल, मनोज गोयल, पंकजकुमार मित्तल, मनोज बजाज

र मनिस साहेवाला चयन भएका छन् । आवश्यक संख्यामा एक-एकजनाको मात्र उम्मेद्वारी दर्ता भएकोले कार्यसमिति सर्वसम्मत निर्वाचित भएको घोषणा गरिएको प्रमुख निर्वाचन आयुक्त शर्माले जानकारी दिए ।

१५ सदस्यीय रहने कार्यसमितिमा दुईजना सदस्य अध्यक्षले मनोनित गर्नेछन् भने वर्तमान अध्यक्ष निवर्तमान अध्यक्षको हैसियतले कार्यसमितिमा रहनेछन् । अध्यक्ष सुरेशकुमार अग्रवाल ‘भद्रपुर’को

अध्यक्षतामा सचिव दिपेन्द्रकुमार अग्रवालले सञ्चालन गरेको साधारणसभा तथा अधिवेशनको नेपाल राष्ट्रिय मारवाडी परिषदका केन्द्रीय सदस्य राजेन्द्रकुमार अग्रवालले उद्घाटन गरेका थिए । समारोहमा अध्यक्ष भद्रपुरले आफ्नो कार्यकालमा भएका कार्यक्रम तथा प्रगति प्रस्तुत गरेका थिए भने सहसचिव सुजित वंशलले वार्षिक प्रतिवेदन र कोषाध्यक्ष सुशीलकुमार अग्रवालले आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । सोही अवसरमा अग्रसेन भवनअन्तर्गत रहेका बालाजी मन्दिर र श्याम मन्दिरको आर्थिक प्रतिवेदन पनि प्रस्तुत गरिएको थियो । सभाले सबै प्रतिवेदन पारित गरेको थियो ।

सो अवसरमा भवनले विभिन्न किसिमका सहयोगदाता, भवनका संस्थापक-संरक्षक एवम् पूर्व अध्यक्षहरुलाई सम्मान गरेको थियो ।

TOP UK
UNIVERSITIES
FAIR

MEET TOP UK UNIVERSITIES

NOVEMBER 11
2 PM TO 5 PM

BIRTAMODE
(PASCHIM LINE, NEAR DR. PRIYANKA'S CLINIC)

Meet representatives from

BPP University | University of Roehampton London | University of the West of Scotland (UWS)

On-the-spot admission guidance
Quick offer letters
Information on scholarships up to GBP 5,000.

Students can also learn about
2-YEAR POST-STUDY STAY
OPTIONS and PART-TIME WORK
OPPORTUNITIES in the UK.

FirstStep
Educational Consultancy
Birtamode

17 yrs
of Excellence.

सम्पादकीय

दलहरु नसुधिने भए

जेनजी आन्दोलन भएको दुई महिना पूरा भएको छ । नेताहरुको गलत संस्कारकै कारण सो आन्दोलन भएको हो । त्यत्रो विध्वंस खेप्नु पर्दा समेत ती पुराना राजनीतिक दलका नेताहरुको मति फिरेको जस्तो लाग्दैन । जुन कुरा मधेसमा मुख्यमन्त्री नियुक्तिसमा देखिएको घिनलाग्दो कर्तुतले साबित गरिदिएको छ । मधेश प्रदेशको प्रमुख सुमित्रा सुवेदीलाई पदबाट हटाउने निर्णय सरकारले गरेको छ। मन्त्रिपरिषद् बैठकले उनलाई पदबाट हटाउने निर्णय गरेको एक मन्त्रीले बताए। गत शनिबार मधेश प्रदेशको मुख्यमन्त्री पदबाट जितेन्द्रप्रसाद सोनार (सोनल)ले राजीनामा दिएपछि सोमबार बिहान ४ बजे बर्दिबासको पानस होटल प्रदेश प्रमुख भण्डारीले एमालेका सरोजकुमार यादवलाई संविधानको धारा १६८ को उपधारा (३) बमोजिम नियुक्त गरी पद तथा गोपनीयताको शपथ ख्वाएकी थिइन् । यसपछि उनी विवादमा तानिएकी थिइन् ।

सोमबार विहान प्रदेश प्रमुखलाई स्वास्थ्यमा समस्या आएको खबरपछि विहान ४ बजेतिर निवर्तमान मुख्यमन्त्री सोनार प्रदेश प्रमुख सुमित्रा सुवेदी भण्डारीको सरकारी निवासमा पुगेर पुष्पगुच्छसहित बिदाइ गरो यता, महोत्तरीको बर्दिबासस्थित एक होटेलमा प्रदेश प्रमुख भण्डारीले मुख्यमन्त्री नियुक्त गरिन्। उनले होटलमै सपथसमेत गराइन्।

त्यसपछि सांसदहरू तोडफोड उत्रिए। मधेश सरकारका मुख्यमन्त्री सरोज कुमार यादवको नियुक्ति असंवैधानिक भएको भन्दै राजधानी जनकपुरधाम अस्तव्यस्त बन्थ्यो। विहान ४ बजेदेखि तातिएको राजनीति अबेर साँफसम्म पनि उस्तै रह्यो। यादवलाई मुख्यमन्त्री पदमा नियुक्त गरेपछि जनकपुरधामस्थित मधेश भवनमा सांसदसहित विभिन्न दलका नेता र नेता समर्थित निर्माण व्यवसायी र ठेकेदारहरूले असंवैधानिक नियुक्तिको विरोध गर्दै टायर बालेर प्रदर्शन गरो।

मधेस भवनमा प्रवेश गर्ने क्रममा प्रहरीलाई हातपात गर्दैदेखि कर्मचारी कुट्नेसम्मको अमर्यादित काम भयो। मधेश भवनमा प्रवेशमा रोकडा लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टीकी सांसद रुपा कुमारी यादवले एक प्रहरीलाई अपशब्द प्रयोग गर्दै हात नै हालिन्। यता, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा गएर नेपाली कांग्रेसका सांसद वीरेन्द्र सिंहले भण्डाड फालेको भिडियो सार्वजनिक भयो। मुख्यमन्त्रीको कार्यालयमा मधेश प्रदेशका पूर्व सांसद तथा लोसपा नेता परमेश्वर साह र धनौजी गाउँपालिकाका अध्यक्षका प्रत्यासीसमेत रहेका जीवेन्द्र भाले कर्मचारीमाथि हात पात गरो। मुख्यमन्त्री कार्यालयका एक कर्मचारीले कम्प्युटर तथा मोनिटर बचाउन खोज्दा साह र भ्ना दुवैले मुक्का प्रहार गरो। यो चर्तिकला देखाउने दलका नेताहरूले आगामी निर्वाचनमा ठेगान लगाउनै पर्छ ।

• वसन्त आचार्य

शिक्षकबिना कक्षाकोठाको शैक्षिक क्रियाकलाप अगाडि बढ्न सक्दैन । हाम्रो परीक्षा प्रणाली पनि यही प्रवचनात्मक शिक्षण प्रणालीको सन्निहत छ । सैद्धान्तिक कुरा मज्जाले पोक्न सक्थो भने मात्रै परीक्षा पास गर्न सकिन्छ । अहिले शिक्षण पद्धतिका नयाँ नयाँ अभ्यास विकसित हुँदै गइरहेका छन् । विभिन्न शिक्षाविद्दे प्रभावकारी शिक्षणका नयाँ नयाँ सूत्र पत्ता लगाइरहेका छन् । उनीहरूले पत्ता मात्रै लगाएका छैनन्, त्यसलाई कार्यान्वयन पनि गरिरहेका छन् ।

विडम्बना हामीले भने हाम्रो परम्परागत शैलीलाई प्रेम गर्न छाडेका छैनौँ । हामी यसैमा अभ्यस्त हुँदै गएका छौँ । हिजो बाबुबाजेले जुन शैलीले शिक्षा हासिल गरे हामीले पनि त्यही शैली अनुसरण गर्नु अनि हामीले जुन शैलीमा अध्ययन गर्नु अनिहिलेका बालबालिकालाई पनि त्यही शैली पख्याउन लगाइरहेका छौ । कुनै पनि ज्ञान आर्जन गर्ने शैली समय अनुसार बदलिनु पर्छ । हिजो मान्छे सूचना र ज्ञानले मात्रै विद्वान् कहलिन्थ्यो तर आज आलोचनात्मक र सिर्जनात्मक चेत पनि आवश्यक मानिन्छ । पढेको मान्छेले कहाँ काम गर्न सक्छ र उसले त दिमाग चलाउने भन्ने रूढि मान्यतालाई चिरेर सिए र सिकाइलाई सन्निहत बनाएर अगाडि लैजानु पर्छ ।

हिजोको समाज र आजको समाजका बिचमा कैयौँ परिवर्तन भइसके, नयाँ नयाँ मान्यता स्थापित भइसके तर हामीले शिक्षामा त्यसलाई अझै पनि समावेश गर्न सकिरहेका छैनौँ । आज विद्यालय, पाठ्यपुस्तक र शिक्षक भन्नेबित्तिकै किन विद्यार्थीले रुचि देखाउन छाडेको छ भन्ने बारेमा छ्याल गर्नुपर्ने देखिन्छ । सिकाइ जससम्म बाध्यता बन्छ, त्यसले विद्यार्थीलाई आकर्षित गर्न सक्दैन। तबसम्म यसले लक्ष्य हासिल गर्न सक्दैन । शिक्षालाई हामीले रहर बनाउन सक्नु पर्छ ।

रामजी दाहाल

भदौ २३-२४ गतेको जेनजी आन्दोलनपछि प्रतिनिधि सभा निर्वाचन गराउने मुख्य प्रयोजनका लागि गठित पूर्वप्रधानन्यायाधीश सुशीला कार्की नेतृत्वको सरकारले निर्वाचन मिति घोषणा गरेको दुई महिना पूरा हुँदै छ । भदौ २७ मा प्रधानमन्त्री नियुक्त भएपछि प्रतिनिधि सभा विघटन गरेसँगै कार्की नेतृत्वको सरकारले निर्वाचनको घोषणा गरेको थियो । घोषित फागुन २१ गतेको निर्वाचन आउन अब मात्र ११५ दिन बाँकी छ । यो भनेको सामान्य अवस्थामा हुने निर्वाचनका लागि जस्तो पर्याप्त समय होइन । समय पर्याप्त नभए पनि निर्वाचन सम्पन्न गराउने विषयमा खास गरी राजनीतिक दलहरूको भूमिका महत्वपूर्ण हुन जान्छ ।

लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा दलहरूको सहभागिता बिना न राजनीतिको परिकल्पना गर्न सकिन्छ, न त निर्वाचनकै विषयमा । त्यस कारण सरकारले निर्वाचन मिति घोषणा गरिसकेको सन्दर्भमा निर्वाचनका लागि तयारी अवस्थामा रहनु दलहरूको राजनीतिक धर्म पनि हो । कुन कुन दल जनतामाफ्न कतिको लोकप्रिय छन् भन्ने निर्वाचनपछिको परिणामबाटै थाहा हुन्छ । त्यस अर्थमा दलहरूको शक्ति मापन गर्ने प्रमुख आधार भनेकै निर्वाचन हो । त्यसो भए दलहरू तयार भएर मात्र निर्वाचन सम्भव हुन्छ त ? निर्वाचनका लागि त्यतिले मात्र पुग्दैन ।

डिजिटलमैत्री कक्षाकोठा

अहिले हाम्रो जीवनशैली प्राविधमय बन्दै गएको छ । बजारमा सामान किन्नेदेखि लिएर विद्युत् पानीसम्मको शुल्क तिर्न प्राविधिको प्रयोग भइरहेको छ । अफ एआईको आगमनसँगै प्राविधिले आफ्नो उपयोगितालाई विस्तारित गर्दै लगेको छ । यसले मानव जीवनलाई सरलतातर्फ दौडाइरहेको छ । प्राविधिको प्रयोग गर्न नजान्ने कुनै पनि मानिस आजको दुनियाँसँग सहज ढङ्गले आफूलाई उभ्याउनसमेत सक्न हुँदैन । के हाम्रो शिक्षा प्रणालीले यसलाई आत्मसात गरेको छ

त ? हाम्रा विद्यार्थी सानैदेखि प्राविधिको

बारेमा अध्ययन गरिरहेका छन् त ? प्राविधिक उपकरणसँग परिचित छन् त ? सरकारले राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ मा कक्षाकोठामा प्राविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गर्दै लैजाने लक्ष्य लिएको थियो । सोही अनुसार सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तिनै तहको सरकारमार्फत सामुदायिक विद्यालयमा सूचना प्राविधि सामग्री अनुदान दिँदै आएको छ । सूचना प्राविधिको साधन प्राप्त नगरेका नेपालमा कुनै पनि सामुदायिक विद्यालय छैनन् होला । अधिकांश विद्यालयमा व्यवस्थित कम्प्युटर ल्याबका लागि आवश्यक उपकरण प्रदान गरिएको छ तर त्यसको उचित प्रयोग भएको छ या छैन भन्ने प्रश्नकै रूपमा रहेको छ ।

शिक्षा मानव जीवनसँग जोडिएको हुनु पर्छ । यसले हाम्रो जीवनशैलीलाई प्रतिविम्बित गरेको हुन्छ भन्ने मान्यता राखिन्छ । हाम्रा जीवन भोगाइका हरेक कुरासँग जोडिने यस खालको शिक्षालाई व्यावहारिक शिक्षा पनि भनिन्छ । नेपालको शिक्षा व्यवहारभन्दा पनि सिद्धान्त केन्द्रित छ भनेर आलोचनासमेत हुँदै आएको छ । यहाँको ठुलो जनशक्ति विदेश पलायन हुन खोज्नु र यही बसेर केही काम गर्ने प्रयास नगर्नुका पछाडि हामीले अहिलेसम्म अवलम्बन गरिरहेको शिक्षा प्रणाली मूल रूपमा दोषी देखिन्छ । युवा पलायन र

शिक्षित बेरोजगारीको विकराल अवस्था आउँदा पनि जिम्मेवार निकायले यसका बारेमा खासै चासो र चिन्ता व्यक्त गरेको देखिँदैन । उनीहरूलाई आफूले अहिलेसम्म गरेको कार्यलाई पुनरवलोकन गर्ने जाँगरसमेत छैन । हामीले प्रदान गर्ने शिक्षाले व्यक्तिको दिमागलाई बलियो बनाउने मात्रै होइन सिए र क्षमताको पनि विकास गर्नु पर्छ ।

विद्यालय तहको शिक्षालाई हेर्ने हो भने अहिले पनि हामीले प्राविधिसँग गतिलो तरिकाले यसलाई जोडेर लैजान सकेका छैनौँ । अहिले पनि यस तहमा अध्यापन गराउने अधिकांश शिक्षकलाई सामान्य कम्प्युटरसमेत

चलाउन सक्ने ज्ञान र सिए छैन । विद्यालयमा सूचना प्राविधि सामग्रीको व्यवस्थापन भए पनि त्यसलाई सञ्चालन गर्ने जाँगर देखिँदैन । आजको विद्यार्थीले कक्षाकोठामा किताब पढ्दाएर खुर्खुर् शिक्षकले दिएको प्रवचन सुनुपर्ने विडम्बनापूर्ण अवस्था छ । युट्युबमा संसारको उच्चतम प्राविधिसम्बन्धी भिडियो हेर्ने विद्यार्थीले कक्षाकोठामा शिक्षकको प्रवचन सुन्ने जाँगर कति गर्न सक्छ ? आज विद्यार्थीले खोजेका हरेक कुरा रोचक भिडियोसहित युट्युबमा सहजै भेटिन्छ तर हामीले उही रटानलाई प्राथमिकता दिन छाडेका छैनौँ ।

आजको विद्यार्थीले संसारका उच्चतम प्राविधिको उपयोग गरिरहेको हुन्छ । आजको कक्षाकोठामा अध्यापन हुने कुरा उसले प्राविधिको उपयोग गरेर सहजै थाहा पाउन सक्छ । एआईको दुनियाँमा अझै पनि हामी कक्षाकोठामा प्रवचन शैलीले अध्यापन गराउनु मनासिव हुँदैन । प्राविधिको प्रयोग गरेर विद्यार्थीलाई अन्तर्क्रियात्मक ढङ्गले अध्यापन गराउनु पर्छ । माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको अधिकार अहिले स्थानीय तहमा छ । यो तह भनेको शिक्षाको जग हाल्ने तह हो । यो तहमा हामीले जुन खालको विद्यार्थी उत्पादन गर्दछौँ सोही अनुसार नै विद्यार्थीको भविष्य अगाडि बढ्ने हो । यस कारण समय सुहाउँदो र तत्काल बजारमा बिकने र टिक्ने विद्यार्थी उत्पादनका लागि स्थानीय सरकारले विशेष भूमिका वहन गर्ने अवसर छ ।

हामीले सबै शिक्षकलाई प्राविधिसँग जोड्नु पर्छ । शिक्षणमा प्राविधिको प्रयोगलाई अनिवार्य गर्नु पर्छ । हरेक शिक्षकले सिद्धान्तको रटान लगाउनु बस्नुनिष्ठ मान्न सकिँदैन । अझ विद्यार्थीलाई सिर्जनशील बनाउने भन्दा पनि केवल सैद्धान्तिक कुरा सिकाउनमा हाम्रो शिक्षण पद्धति केन्द्रित छ । यस खालको शिक्षण पद्धतिले आजको समयसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्ने सामर्थ्य हुँदैन ।

केही समयअगाडि शिक्षा विज्ञान तथा प्राविधिमन्त्री महावीर पुनले हरेक सामुदायिक

गृहकार्यमा केन्द्रित राजनीति

निर्वाचन मिति घोषणा गर्नेदेखि लिएर त्यसका लागि आवश्यक सम्पूर्ण व्यवस्था मिलाउने प्रमुख दायित्व सरकारको नै हुन्छ । लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा हुने निर्वाचनको प्रमुख विशेषता भनेकै स्वतन्त्र, निष्पक्ष र भयरहित निर्वाचन हो । त्यस कारण सरकारले मतदातामा शान्ति सुरक्षाको प्रत्याभूति गराई स्वतन्त्र, निष्पक्ष र भयरहित ढङ्गबाट निर्वाचन गराउने प्रतिबद्धता जनाएर मात्र हुँदैन, त्यस अनुसार व्यावहारिक कार्यान्वयन पनि गर्नु पर्छ । निर्वाचन आयोगको काम भनेको निर्वाचन सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक सम्पूर्ण व्यवस्थापकीय जिम्मेवारी पूरा गर्नु हो ।

कार्यवाहक प्रमुख निर्वाचन आयुक्त रामप्रसाद भण्डारीले निर्वाचनको प्रक्रियागत काममध्ये ६० प्रतिशत काम पूरा गरिसकिएको जानकारी गराउनुले आयोग तयारी अवस्थामा रहेको बुझ्न सकिन्छ । उता, निर्वाचन अयोगमा मज्जलबार सम्ममा १२५ दल दर्ता भइसकेका छन् । तीमध्ये निर्वाचन घोषणापछि तीन दल दर्ता भएका छन् । आयोगका अनुसार १७ वटा दलको निवेदन विचाराधीन अवस्थामा छ । फागुन २१ को निर्वाचनमा भाग लिन मइस्र १ गतेदेखि मइस्र १० सम्म दल दर्ता गराइ सक्नुपर्ने हुन्छ । त्यसका लागि सम्बन्धित दलहरूले ३० कात्तिकभित्र दल दर्ताको प्रमाणपत्र लिइसकेको हुनु पर्छ ।

अब निर्वाचनको तयारीका सन्दर्भमा सरोकारवाला सबै पक्ष खास गरी सरकार, दलहरू र आयोगको तयारी र त्यस अनुसारको व्यावहारिक पाटो हेर्नै । जेनजी आन्दोलनपछि हरेक दलहरूमा पुरानो पुस्ताबाट नयाँ पुस्तामा नेतृत्व हस्तान्तरणको दबाब बढेको छ । त्यस अनुसार नेतृत्व हस्तान्तरण हुन सकेको छ त ? जेनजी आन्दोलनका क्रममा घाइते भएका नेपाली कांग्रेसका सभापति

शेरबहादुर देउवा, उपसभापति पूर्णबहादुर खड्कालाई कार्यवाहक सभापतिको जिम्मा दिएर उपचारका लागि सिक्निएर जानु भएको छ । एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली नेतृत्व हस्तान्तरण गर्न अझै पनि तयार देखिनु भएको छैन । अध्यक्ष ओली प्रतिनिधि सभा पुनर्स्थापनाको मुद्दा बोकेर हिँड्नु भएको छ ।

माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले गत बुधबार राजधानीको भूकम्पमण्डपमा १० वामपन्थी दलबिच नेपाली कम्युनिस्ट पार्टी घोषणा सभा गर्नु भयो । जसमा एमालेबाट विभाजन भई बनेको माधव नेपाल नेतृत्वको एकीकृत समाजवादीबाहेक अरू सबै माओवादी पृष्ठभूमिका साना दल छन् । यो अवस्थामा फागुन २१ मा निर्वाचन होला कि नहोला त भन्ने आशङ्का राजनीतिक भेटघाट र चिया पसलमा गफको विषय बनिरहेकै छ । त्यति मात्र होइन, जेनजी आन्दोलनका कारण मनोबल खस्किएका सुरक्षाकर्मीको मनोबल उस्तै छ । सुरक्षाकर्मी पनि चुनावका बारेमा अन्योल नै छन् । सुरक्षाकर्मी अनि दलका नेताहरूका त्यस्ता अभिव्यक्ति सुन्दा आमसर्वसाधारण भन्ने अन्योलमा परेका छन् । अनि सञ्चार माध्यम र सामाजिक सञ्जालका भित्ता पनि यस्तै आशङ्का पोतिएका छन् । अर्थात् सहतामा देखिएका यी र यस्ता कुरा सुन्दा चुनावको सुनिश्चितता अझै हुन सकेको छैन कि जस्तो देखिन्छ । त्यसो भए फागुन २१ मा चुनाव हुँदैन त ? वास्तविकता योभन्दा अलि भिन्न खाले हुन्छ कि भन्ने घटनाक्रमबाट अनुमान लगाउन सकिन्छ ।

त्यसो भए दलहरूको तयारी हेर्नै न त । सबैभन्दा ठुलो दल कांग्रेस केन्द्रीय समितिको बैठक पार्टी मुख्यालय सानेपामा जारी छ । बैठकको मूल एजेन्डा १५ औँ महाधिवेशन

चुनाव अघि कि पछि गर्ने भन्नेमै छ । केन्द्रीय सदस्यले यस विषयको घनीभूत छलफलमा भाग लिएर आआफ्ना धारणा राख्ने क्रम जारी छ । हो, नात्रो आँखाले हेर्दा कांग्रेसको बैठकमा विवाद देखिएको पनि छ । यो आजको दिनको तथ्य हो तर यति भनिरहँदा यो विवाद मूल रूपमा आन्तरिक व्यवस्थापनको विषय मात्र हो । चुनावअघि महाधिवेशन वा चुनावपछि महाधिवेशन भन्ने दुवै खेमाका नेताहरू आन्तरिक रूपमा उम्मेदवारका बारेमा छलफलमा जुटेका छन् ।

अर्कातिर, एमाले अध्यक्ष ओलीले प्रतिनिधि सभा पुनर्स्थापनाको मुद्दालाई जे जसरी अगाडि बढाउनु भएको छ, त्यो देखावटी मात्र त होइन भन्नेमा आशङ्का एमाले वृत्तमा पनि छ । यसबाट पुनर्स्थापनाको कार्ड फालेर अरूलाई त्यसैमा अलमल्याउँदै आफ्नो पक्षमा चुनावी वातावरण बनाउने ओलीको रणनीति पनि हुन सक्छ । जेनजी पुस्तालाई आफूतिर तान्नका लागि वा आफूसँग भएका जेनजी पुस्ता यो वा त्यो बहानामा नभड्किई आफूसँग रहोस् भनेर संरक्षण गर्नका लागि एमाले जेनजी समूह नै गठन गरेको छ । अर्थात् जेनजी को मुद्दा सम्बोधन गर्ने नाममा एमालेले भित्रिभित्रै चुनावको गृहकार्य गरिसकेको छ ।

माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष दाहाल त २०६४ को संविधान सभा चुनावमा हात परेको सफलतालाई पछिल्लो निर्वाचनको नीतिजासँग तुलना गर्दा कम्ती चर्कित पर्नुभएको छैन होला । गत निर्वाचनमा कांग्रेससँगको गठबन्धनका कारण प्रतिनिधि सभामा तेस्रो शक्ति बन्न पुगेका दाहालले चुनावी परिणामलगत्तै देखाएको अपरिपक्व राजनीतिका कारण यति बेला उहाँ के गर्नु, कसो गर्नुको अवस्थामा हुनुहुन्छ । त्यसैले आफू र पार्टीको अस्तित्व

विद्यालयमा सूचना प्राविधि विषयसम्बद्ध शिक्षकको दरबन्दी राख्ने बताउनुभयो । अहिलेको समयका लागि यो आवश्यक मात्रै होइन अपरिहार्य नै हो । हाम्रा शैक्षणिक क्रियाकलाप अब सूचना प्राविधिसँग जोडिनु पर्छ । हाम्रा विद्यार्थी अब सूचना र ज्ञान मात्रै होइन कुनै पनि विषयवस्तुका बारेमा विश्लेषण गर्न सक्ने हुनु पर्छ । विद्यार्थीमा त्यो क्षमता वृद्धि गर्न हामीले हाम्रो शिक्षण शैलीलाई बदल्नु पर्छ । विभिन्न समयमा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले पाठ्यक्रम परिवर्तन गरे पनि त्यो केवल परम्परागत शैलीको देखिन्छ । अब विद्यार्थीको अभिरूचिलाई सम्बोधन गर्ने हो भने आजको विद्यार्थीले के खोजेको छ त भन्ने बारेमा जानकारी हुनु पर्छ ।

आजको विद्यार्थीले संसारका उच्चतम प्राविधिको उपयोग गरिरहेको हुन्छ । आजको कक्षाकोठामा अध्यापन हुने कुरा उसले प्राविधिको उपयोग गरेर सहजै थाहा पाउन सक्छ । एआईको दुनियाँमा अझै पनि हामी कक्षाकोठामा प्रवचन शैलीले अध्यापन गराउनु मनासिव हुँदैन । प्राविधिको प्रयोग गरेर विद्यार्थीलाई अन्तर्क्रियात्मक ढङ्गले अध्यापन गराउनु पर्छ । माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको अधिकार अहिले स्थानीय तहमा छ । यो तह भनेको शिक्षाको जग हाल्ने तह हो । यो तहमा हामीले जुन खालको विद्यार्थी उत्पादन गर्दछौँ सोही अनुसार नै विद्यार्थीको भविष्य अगाडि बढ्ने हो । यस कारण समय सुहाउँदो र तत्काल बजारमा बिकने र टिक्ने विद्यार्थी उत्पादनका लागि स्थानीय सरकारले विशेष भूमिका वहन गर्ने अवसर छ ।

हामीले सबै शिक्षकलाई प्राविधिसँग जोड्नु पर्छ । शिक्षणमा प्राविधिको प्रयोगलाई अनिवार्य गर्नु पर्छ । हरेक शिक्षकले सिद्धान्तको रटान लगाउनु बस्नुनिष्ठ मान्न सकिँदैन । अझ विद्यार्थीलाई सिर्जनशील बनाउने भन्दा पनि केवल सैद्धान्तिक कुरा सिकाउनमा हाम्रो शिक्षण पद्धति केन्द्रित छ । यस खालको शिक्षण पद्धतिले आजको समयसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्ने सामर्थ्य हुँदैन ।

केही समयअगाडि शिक्षा विज्ञान तथा प्राविधिमन्त्री महावीर पुनले हरेक सामुदायिक

गृहकार्यमा केन्द्रित राजनीति

रक्षाका लागि उहाँले एमालेबाट विभाजन भएर बनेको एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपाल समूह र हिजोका दिनमा माओवादी पृष्ठभूमिकै दलहरूलाई एकै मञ्चमा भेला गराएर नेपाली कम्युनिस्ट पार्टी गठन गर्नुभएको छ । माओवादीमा पार्टी एकता गर्ने नेपालको निर्णयप्रति असहमति जनाउँदै केही नेता पुरानै घर एमालेमा फर्कने तयारीमा छन् । १० बर्से माओवादी सशस्त्र युद्धको नेतृत्व गर्नुभएका अध्यक्ष दाहालका लागि माओवादी शब्दप्रति कतिसम्म वितुष्णा जागेको रहेछ भन्ने पार्टीको नाममा माओवादी शब्दको नाम निशानासमेत नभेटिनुबाट पनि प्रस्ट हुन्छ । पार्टीको नामनेपाली कम्युनिस्ट पार्टी राख्नुका पछाडिको मुख्य कारण भनेकै चुनाव भइहालेमा आफ्नो पोजिसन सुरक्षित गर्नु हो । अर्थात् पार्टी एकताका नाममा उहाँले मतदातालाई गोलबद्ध गर्न खोजेको यसबाटै प्रस्ट हुन्छ । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीको चितवनमा सम्पन्न दुई दिने विस्तारित बैठक फागुन २१ को चुनावमा केन्द्रित रहँदै कतिपय महत्त्वपूर्ण निर्णय गरेको छ । उसले सरकारलाई निर्वाचनको वातावरण बनाउन अग्रह गर्दै निर्वाचनमा सहभागी हुन सबैलाई आह्वान गरेको छ ।

प्रमुख राजनीतिक दलका यस्ता गतिविधिबाट भित्रिभित्रै चुनावी तयारीमा जुटेका उनीहरूले चुनाव हुँदैन भनेर एकले अर्कोलाई अलमल्याउन मात्र खोजेका त होइनन् भन्ने प्रश्न पनि उठेको छ । दलका नेताहरूले एकअर्कोलाई अलमल्याउन खोजेको भए पनि आजको दिनमा देशको प्रमुख आवश्यकता निर्वाचन हो भन्ने विषय कसैले पनि भुल्नु हुँदैन । जेनजी आन्दोलनपछि बाटो विचारेको राजनीतिलाई लिक्नमा ल्याउने लोकतान्त्रिक माध्यम भनेकै निर्वाचन हो ।

	आज सुन्दर पहिरनले व्यक्तित्वमा निखारता ल्याउनेछ। जोशजोशगर र हिम्मत पनि	
	कला र गानाले प्रभाव बढ्नेछ। वैदेशिक कार्य पनि अघि बढ्नेछ।	
	सामाजिक श्रेयमा सफलता भिन्नेछ। गरेका कामबाट धेरैलाई फाइदा पुग्न सक्छ	